

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/36/2021
Identifikačné číslo spisu:	1611209516
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1611209516.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Nory Halmovej a členov senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a JUDr. Ing. Maria Dubaňa v spore žalobcu 1/ N.. W.. T. Š., P., narodeného XX. V. XXXX, zomrelého XX. V. XXXX, naposledy bytom W. Š. XXX, žalobkyne 2/ DoE.. F. Š., P., narodenej XX. Q. XXXX, W. Š. XXX, obaja zastúpení advokátom JUDr. Samuelom Baránikom, Bratislava, Podjavorinskej 7, proti žalovanej M. G., narodenej XX. Q. XXXX, A., A. XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou Adriana Sojková-ADVOKAT DCA s.r.o., Dubnica nad Váhom, A. Kmeťa 357/1, IČO: 47 253 142, o určenie vlastníctva a iné, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 5C/173/2011, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. októbra 2017 sp. zn. 10Co/204/2017, takto

rozhodol:

V dovolacom konaní pokračuje na strane žalobcu s dedičkou žalobcu 1/ F.. F. Š., P.F., narodenou XX. Q. XXXX, W. Š. XXX.

Dovolanie žalobkyne z a m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 6. októbra 2016, č. k. 5C/173/2011-260 zamietol žalobu (výrok I.), ktorou sa žalobcovia 1/ a 2/, ďalej aj „žalobcovia“ (po zmene žalobného petitu pripustenej na pojednávaní 6. októbra 2016) domáhali voči žalovanej: a) určenia, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi v podiele 1/1 dielu č. 1 o výmere 21 m² (pôvodne vedený ako súčasť pozemku s parc. č. C-KN XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 281 m²) a dielu č. 2 o výmere 7 m² (pôvodne vedený ako súčasť pozemku s parc. č. C-KN XXXX/X - záhrada o výmere 701m²), ktoré oba diely budú ďalej vedené v katastri nehnuteľností ako súčasť pozemku s parc. č. C-KN XXXX - záhrady o výmere 406 m², vedeného na LV č. XXX pre k. ú. W. Š. a dielu č. 4 o výmere 28 m² (pôvodne vedený ako súčasť pozemku parc. č. C-KN XXXX/X - záhrada o výmere 701 m²), a to všetko podľa GP vyhotoviteľa Geodet Myjava s. r. o. č.: 22/2009, ktorý autorizačne overil dňa 8. septembra 2009 J.. W. W. a úradne overila dňa 10. septembra 2009 pod

číslo 1010/09 Správa katastra Malacky, b) uloženia povinnosti odstrániť na vlastné náklady z pozemku parc. č. C-KN XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 498 m² (ako bol identifikovaný podľa GP vyhotoviteľa Geodet Myjava s. r. o. č.: 22/2009, ktorý autorizačne overil dňa 8. septembra 2009 J.. W. W. a úradne overila dňa 10. septembra 2009 pod číslom 1010/09 Správa katastra Malacky) jej vodovodnú prípojku definovanú ako úsek vodovodného potrubia od rozbočenia potrubia smerujúceho k domu súp. č. XXX až po hranicu pozemku a to do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom II. rozsudku prvoinštančný súd priznal žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Súd prvej inštalácie vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, ohliadkou sporných nehnuteľností, znaleckým posudkom č. 12/2014 znalca J.. T. G. z 10. novembra 2014, vytyčovacím náčrtom parcely č. XXXX/X, X vyhotoveným Geodéziou Bratislava a.s., č. plánu 240-241-064-99 a ďalším obsahom spisu. Zistený skutkový stav právne posúdil na základe ustanovení § 3 ods. 1, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, 2, § 134 ods. 1, 2, 3, 4, § 135c ods. 1, 2, 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 67c a § 18 písm. a), b), c), d) zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

1.2. Pokiaľ ide o nárok týkajúci sa určenia vlastníckeho práva k spornej parcele súd prvej inštalácie skonštatoval, že v danom prípade na strane žalobcov absentujú dve zo zákonných podmienok vydržania a to oprávnenosť držby a uplynutie zákonom určenej vydržacej doby. Žalobcovia svoju nehnuteľnosť kúpili, a teda nadobudli ju zákonným spôsobom. Ich nehnuteľnosti v čase kúpy však geometricky zamerané neboli. Kúpnu zmluvu s kupujúcimi uzatvorili dňa 21. marca 1990 a bola registrovaná bývalým ŠN Bratislava-vidiek dňa 3. apríla 1990, od kedy nastali účinky nadobudnutia vlastníctva. Žalobcovia vstúpili aj do držby časti pozemku, ktorý nebol predmetom kúpy a predaja. Neskôr sa ale zistilo, že sa jedná o zásah do vlastníctva na úkor vlastníkov susednej nehnuteľnosti v rozsahu 56 m². Súd prvej inštalácie mal z vykonaného dokazovania (výsluch svedka S. a z geometrických plánov) za preukázané, že žalobcovia od začiatku, od momentu jednania o kúpe vedeli, že nehnuteľnosť tak ako ju kupujú, nie je ohraničená v správnych hraniciach. V prípade, ak by aj žalobcovia neboli „dostatočne zrozumiteľne“ oboznámení s tým, že nehnuteľnosť kúpili vo väčšom rozsahu ako im to prináleží, dozvedeli sa o tejto skutočnosti z oficiálnych úradných dokladov a to priamo z katastra nehnuteľností, keď im bolo oznámené, že hranica medzi spornými nehnuteľnosťami je vyznačená podľa GP č. 20-35/4406-920-58 na katastrálnej mape č. ZS XX-19-13. V tomto smere bolo žalobcom doručené rozhodnutie Okresného úradu v Malackách, katastrálny odbor č. H-7/99 z 08. októbra 1999. Súd prvej inštalácie ďalej uviedol, že argumentácia žalobcov o tom, že pozemok pri kúpe nemal žiadne právne vady nepreukazuje, ako prebiehala skutočná hranica medzi pozemkami. Doklady, na ktoré sa žalobcovia odvolávali slúžili na účely prevodu sporných nehnuteľností, avšak ich súčasťou nebola informácia ohľadom zameraní hranice medzi pozemkami. Priebeh hranice medzi pozemkami bol zistený geometrickým plánom vyhotoviteľa GEODET Myjava s. r. o., č. 22/2009 a znaleckým dokazovaním nariadeným súdom. Z obidvoch týchto dôkazov súd prvej inštalácie zistil, že stavba plotu sa nachádza na časti pozemku, ktorú vlastní žalovaná. „...Z vykonaného dokazovania mal tak za preukázané, že žalobcovia od začiatku nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam neboli dobromyseľní v tom, že im patrí vlastnícke právo k pozemkom v rozsahu 1020 m². Žalobcovia neboli dobromyseľní pri držbe spornej časti pozemku, keďže boli predávajúcim pri predaji upozornení na nesprávny priebeh hranice pozemkov. Žalobcovia, aj keď spochybňujú skutočnosť, že pri kúpe im žiadnym kvalifikovaným spôsobom nebolo oznámené, že preberajú do vlastníctva väčšiu výmeru ako v skutočnosti kúpili, o tejto skutočnosti sa kvalifikovaným spôsobom dozvedeli najneskôr na jeseň v roku 1999, z ktorého dôvodu nebolo splnené ani časové obdobie 10 ročnej nepretržitej oprávnenej držby. Z uvedených dôvodov žalobcovia nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k spornej časti nehnuteľnosti...“.

1.3. Pokiaľ išlo o žalobný návrh v časti týkajúcej sa odstránenie vodovodnej prípojky definovanej ako úsek vodovodného potrubia od rozbočenia potrubia smerujúceho k domu súp. č. XXX až po hranicu pozemku, súd prvej inštalácie, právne odkazujúc na ustanovenie § 135c Občianskeho zákonníka uviedol, že v prípade vodovodnej prípojky sa jedná o drobnú stavbu, ktorá plní doplnkovú funkciu k hlavnej stavbe, ide o povolenú stavbu, keďže pôvodní vlastníci rodinných domov súp. č. XXX a XXX boli

rodičia a dcéra s manželom, postavenú v prospech oboch pôvodných vlastníkov, keďže slúžila a slúži na dodávku vody. Dodal, že v súčasnosti sú vlastnícke vzťahy medzi účastníkmi nedoriešené pre prebiehajúci súdny spor, a za toho stavu žalobkyňa nemá možnosť zriadiť si samostatnú prípojku, v čom videl dôvod, pre ktorý by bolo s poukazom na § 3 Občianskeho zákonníka nariadenie jej odstránenia nesprávne. Súd prvej inštancie konštatoval, že v prejednávanom prípade ide o minimálny zásah do vlastníckeho práva žalobcov, ktorý ich nijako neobmedzuje, preto postup podľa § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka by bol v rozpore s dobrými mravmi. Z uvedených dôvodov aj v tejto časti žalobu zamietol. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 29. apríla 2020 sp. zn. 6Co/73/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým žalobu zamietol potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 CSP a vo výroku II., ktorým rozhodol o náhrade trov konania zmenil tak, že žalovanej priznal voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Odvolací súd priznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Vo vzťahu k súdom prvej inštancie konštatovanému nesplneniu zákonných predpokladov na nadobudnutie vlastníckeho práva k spornej časti pozemkov vydržaním žalobcami, odvolací súd dodal, že z obsahu kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcami ako kupujúcimi a Q. S. a Z. S. ako predávajúcimi dňa 21. marca 1990 (Štátnym notárstvom Bratislava - vidiek zaregistrovanú dňa 3. apríla 1990) vyplýva, že žalobcovia nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva nehnuteľnosti parc. č. XXXX/X vo výmere 586 m² a parc. č. XXXX vo výmere 378 m². Žalobcom tak svedčí právny titul na pozemky tak ako boli definované (aj čo do ich výmery) v kúpnej zmluve. Právni predchodcovia žalovanej V. A. a Q. A. nadobudli na základe kúpnej zmluvy zo dňa 29. septembra 1997 od Z. S. a V. L. do vlastníctva pozemok parc. č. XXXX/X o výmere 440 m² a pozemok parc. č. XXXX/X o výmere 701 m² (viď kúpna zmluva na č. l. 209, 210), následne sa žalovaná kúpnu zmluvou zo dňa 11. januára 2007 stala vlastníčkou pozemkov parc. č. XXXX/X o výmere 281 m², parc. č. XXXX/X o výmere 701 m², parc. č. XXXX/XX o výmere 123 m² a parc. č. XXXX/XX o výmere 36 m². V konaní nebolo preukázané, že by sa žalovaná alebo jej právni predchodcovia vlastníctva tejto časti pozemku vzdali. Na tejto skutočnosti nemení nič ani fakt, že rodina L., ktorá pôvodne vlastnila všetky vyššie označené pozemky, si vybudovaním oplatenia (s možnosťou voľného prechodu) stanovila ich užívanie v rozpore so skutočnými hranicami pozemkov, pretože, ako vypovedal svedok Q. S., takto im to vyhovovalo. Do úvahy by pripadal prípadný ospravedlniteľný omyl žalobcov pri držbe susediaceho pozemku, ktorý (podľa rozhodnutí NS ČR sp. zn. 22b Cdo 1838/2010, sp. zn. 22Cdo 1421/2011) nie je vylúčený ani v prípade, že si držiteľ nenechal vytýčiť hranice ním vlastnených pozemkov a nezistil tak, že drží aj časť pozemku, ktorého vlastníkom nie je, avšak len za splnenia ostatných zákonných podmienok vydržania. V tomto kontexte však z pohľadu žalobcov ide o rozlohu 56 m², t. j. necelých 6 % z celkovej výmery pozemkov, z pohľadu žalovanej však ide o závažný zásah, pretože vzdaním sa navrhovanej rozlohy pozemkov by stratila prístup k zadnej časti svojho rodinného domu, čo je výrazné obmedzenie jej užívacieho práva k rodinnému domu.

2.2. K odvolacej námietke žalobcov, že preukázali dobromyseľnosť, odvolací súd uviedol, že dobromyseľnosť je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, keď si prisvojuje určitú vec alebo ňou disponuje. Ide teda o psychický stav, o vnútorné presvedčenie subjektu, ktoré samo o sebe nemôže byť predmetom dokazovania. Predmetom dokazovania môžu byť skutočnosti vonkajšieho sveta, prostredníctvom ktorých sa vnútorné presvedčenie prejavuje navonok, teda okolnosti, z ktorých možno vyvodiť presvedčenie nadobúdateľa o dobromyseľnosti, že mu vec patrí. Takýmito okolnosťami sú spravidla okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia a svedčiace o poctivosti nadobúdateľa. Odvolací súd súhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcovia túto zákonnú podmienku nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním nepreukázali. Skutočnosť, že samotní predávajúci manželia Q. S. a Z. S. mali vedomosť, že oplatenie pozemkov nie je v súlade so skutočnou hranicou pozemkov, bráni tomu, aby bolo možné započítať ich držbu spornej časti pozemkov do vydržacej doby v prospech žalobcov. Svedok S. totiž v konaní pred súdom prvej inštancie vypovedal, že to bol on (resp. jeho manželka a švagriná), ktorí oznámili novým vlastníkom (manželom A.), že hranice pozemkov tak ako sú

oplotené, nie sú v poriadku a upozornili ich, že časť ich pozemku je aj za ich domom (viď výpoveď na č. l. 69). Pokiaľ teda Q. S. a jeho manželka Z. S. mali vedomosť, že oplotenie pozemkov nekorešponduje so skutočnou výmerou, nemohli byť dobromyseľní, že im pozemky o rozlohe 56 m² za oplatením skutočne patria. Pokiaľ ide o uplynutie 10 ročnej vydržacej doby samotných žalobcov, táto doba by začala plynúť dňom 3. apríla 1990 a skončila by dňom 3. apríla 2000. Žalobcovia sa však najneskôr dňa 8. októbra 1999 dozvedeli prostredníctvom manželov A. o existencii Protokolu o vytýčení hranice pozemku č. 240-241-064-99 vyhotovenom Geodéziou Bratislava, a. s. (listinný dôkaz na č. l. 105 a nasl.) a teda o skutočnosti, že výmery pozemkov parc. č. XXXX/X a XXXX/X zapísané na LV č. XXX a pozemku parc. č. XXXX/X na LV č. XXX v kat. území W. Š. sú správne. Zistili tak s určitosťou ešte počas plynutia vydržacej doby, že užívajú časť pozemkov o rozlohe 56 m², ktoré im nepatria. V tomto momente tak zanikla ich dobrá viera, pretože sa zoznámili so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že im vec, t. j. pozemky žalovanej o rozlohe 56 m² po práve patria. Na tomto závere nemení nič ani fakt, že rozhodnutie Okresného úradu v Malackách č. H-7/99 zo dňa 8. októbra 1999 bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave a právni predchodcovia žalovanej nepodali návrh na určenie vlastníckeho práva k spornej časti pozemku. Právni predchodcovia žalovanej totiž nemali dôvod určovaciu žalobu podávať, pretože vlastnícke právo zapísané v katastri nehnuteľnosti vo vzťahu k ich pozemkom parc. č. XXXX/X a XXXX/X bolo na LV č. XXX pre kat. územie W. Š. bolo zapísané správne a v ich prospech. Dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať vlastníctvo totiž zaťažuje toho, kto nie je v evidencii zapísaný ako vlastník (teda žalobcov). Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie správne uzavrel, že žalobcovia nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k spornej časti pozemkom vydržaním podľa § 134 Občianskeho zákonníka, a to pre absenciu splnenia zákonných podmienok oprávnenosti držby (§ 130 Občianskeho zákonníka) a uplynutie zákonom stanovenej doby oprávnenej držby.

2.3. Vo vzťahu k žalobnému návrhu v časti uloženia povinnosti žalovanej na vlastné náklady odstrániť z pozemku parc. č. C - KN XXXX/X jej vodovodnú prípojku, odvolací súd na zdôraznenie vecnej správnosti tejto časti napadnutého rozsudku dodal, že bolo povinnosťou žalobcov ohľadom tohto nároku skutkovo tvrdiť a dôkazne preukázať, že ide o stavbu neoprávnenú. V tomto smere si však nespĺnili ani bremeno tvrdenia, ani bremeno dôkazu, čo vyplýva z obsahu ich návrhu na zmenu žaloby na č.l. 155. Podľa § 135c Občianskeho zákonníka sa totiž vlastník pozemku môže domáhať odstránenia stavby umiestnenej na jeho pozemku len v prípade, ak ju zriadil ten, kto na to nemal právo. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že predmetná vodovodná prípojka bola vyhotovená na pozemku žalobcov v minulosti, pričom obe sporové strany svoje nehnuteľnosti za tohto stavu nadobudli do vlastníctva. Prípojka bola nesporne postavená v čase, keď oba susediace pozemky patrili jednej rodine a preto nemožno ustáliť, že išlo o stavbu neoprávnenú. Navyše, zo zápisnice z obhliadky nehnuteľností na č. l. 82 a nasl. vyplýva, že sporná vodovodná prípojka sa nachádza približne v polovici bočnej steny rodinného domu súp. č. XXX (ide o rodinný dom žalovanej) vo vzdialenosti 110 cm, pričom okraj poklopu - vstup do vodomernej šachty sa nachádza vo vzdialenosti 90 cm od začiatku základu stavby vodomernej šachty, čo skutočne, vzhľadom na rozlohu pozemkov žalobcov, predstavuje nepatrný zásah do ich vlastníckeho práva. Uvedený záver však neznamená, že žalobcovia nemajú voči žalovanej príslušný satisfakčný nárok, tento však musia uplatniť správne zvoleným rozsudovým petitom.

2.4. Odvolací súd sa čiastočne stotožnil s odvolacou argumentáciou žalobcov ohľadom vecnej nesprávnosti výroku o trovách konania a jeho odôvodnenia, keď súd prvej inštancie síce správne priznal žalovanej ako plne procesne úspešnej sporovej strane náhradu trov konania v rozsahu 100 % s odkazom na § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, avšak bližšie nešpecifikoval voči komu jej tento nárok patrí. Vzhľadom na uvedené odvolací súd odstránil túto vecnú nesprávnosť napadnutého výroku o trovách konania tak, že ho podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené v druhom výroku rozhodnutia. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP, v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“) podali dovolanie prípustnosť ktorého odôvodňovali ustanoveniami § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

3.1. Žalobcovia mali za to, že súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil ako strane, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Bližšie vadu zmätočnosti konkretizovali tak, že pri hodnotení dôkazov sa súdy oboch inšancií nezaoberali dôkazmi, ktoré svedčia v prospech žalobcov a ich neprijatie, odmietnutie, nijako neodôvodnili (z pohľadu ich relevancie, presvedčivosti, pravdivosti a pod.). Súd prvej inšancie založil svoje rozhodnutie v kľúčovej otázke o dobromyseľnosti žalobcov, resp. ich právnych predchodcov, výhradne na výpovedi svedka W.. Q. S., ostatnými dôkazmi v tomto smere sa nezaoberal a odvolací súd v rozsudku na túto odvoláciu námietku vôbec nereagoval. Žalobcovia namietali, že súdy nižších inšancií im upreli ich právo namietat' dôkazný prostriedok podľa § 191 ods. 2 CSP a relevantnými námietkami voči osobe a výpovedi svedka S. sa v rozhodnutiach vôbec nezaoberali, pritom na tomto dôkaze založili svoje rozhodnutia.

3.2. Dovolatelia namietali taktiež porušenie zásady rovnosti strán pri interpretácii súdu v závere bodu 11. rozsudku, kedy na jednej strane odvolací súd na adresu žalobcov uvádza, že ide v ich prípade „iba“ o rozlohu necelých 6 % z ich pozemku, avšak pri žalovanej hodnotí tých istých 56 m² ako závažný zásah, nakoľko ich potrebuje na prístup k zadnej časti svojho rodinného domu. Zásada rovnosti strán nebola podľa názoru žalobcov dodržaná ani pri rozhodovaní odvolacieho súdu ohľadne vodovodnej šachty žalovanej vybudovanej na pozemku žalobcov a ich právo na súdnu ochranu bolo zreteľne porušené aj pri právnom posúdení ich nároku na odstránenie stavby žalovanej z ich pozemku, keď žalobcovia označili stavbu za neoprávnenú a preukázali ich vlastnícke právo k pozemku, ale podľa názoru odvolacieho súdu žalobcovia neuniesli bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno.

3.3. Žalobcovia považovali za nepreskúmateľný záver bodu 13. rozsudku odvolacieho súdu ohľadom nároku žalobcov na ochranu ich vlastníctva vo vzťahu k stavbe na ich pozemku, pretože odvolací súd zamietol nárok žalobcov s odôvodnením, že žalujú (formálne) nesprávne, avšak neuviedol, čo považuje za formálne vyhovujúcu žalobu. Žalobcovia taktiež namietajú, že rozsudok odvolacieho súdu neobsahuje dôvody, prečo odmietol odvoláciu argumentáciu ohľadne toho, že súd prvej inšancie priznal nulitnému rozhodnutiu katastra vznik právnych následkov (zánik trvania vydržacej doby), čo je v právnej teórii neprípustné. Mali za to, že najneskôr vyhotovením geometrického plánu z roku 1984 bola založená domnienka, že hranice medzi pozemkami sú tak, ako sú zakreslené v tomto geometrickom pláne, ktorý bol navyše potvrdený štátnou autoritou z oblasti katastra a geodézie, teda najneskôr od tohto roku začala plynúť dobromyseľná držba hranice právnym predchodcom žalobcov a na jej plynutie v súlade s § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka nadviazali oprávnenou držbou žalobcovia. Výdržacia doba teda uplynula žalobcom so započítaním doby držby pred 1. januárom 1992 podľa judikátu R 83/2002 najneskôr uplynutím roku 1994, kedy sa zo žalobcov stali vlastníci spornej nehnuteľnosti. Aj keď neskoršie, presnejšie, dokonalejšie merania z roku 2009 a 2014 (znalecký posudok 12/2014) preukázali nepresnosť geometrického plánu z roku 1984, je podľa žalobcov práve tento geometrický plán spôsobilou listinou (domnelým titulom) pre vstup do dobromyseľnej držby hranice, a to najneskôr od doby jeho vyhotovenia, t. j. od roku 1984. Žalobcovia namietali, že odvolací súd nesformuloval svoj právny názor k relevantnej právnej otázke pre rozhodnutie sporu (či počin pani A. mohol mať vplyv na plynutie vydržacej doby u žalobcov - za predpokladu, ak neuplynula už v roku 1994), pretože sa ňou vôbec nezaoberal, napriek tomu, že táto bola zreteľne v odvolaní formulovaná.

3.4. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolatelia namietali nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke aplikácie ustanovenia § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka veta druhá (slovami „pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.“) ako hmotnoprávnej vyvrátiteľnej domnienky s procesnými dôsledkami, ktoré vyplývajú z ustanovenia § 133 OSP resp. § 192 CSP, podľa ktorého skutočnosť, pre ktorú je v zákone ustanovená domnienka, ktorá pripúšťa dôkaz opaku, má súd za preukázanú, pokiaľ v konaní nevyšiel najavo opak. Uviedli, že odvolací súd aplikoval toto ustanovenie tak, že požadoval unesenie dôkazného bremena o dobromyseľnosti od žalobcov (ako tých, ktorí boli dobromyseľní), čo vyplýva napr. z tvrdenia v bode 11. a 12. rozsudku odvolacieho súdu, čo je v kontraste s právnym názorom dovolacieho súdu vyjadreným vo viacerých rozhodnutiach, podľa ktorého: „Nadobúdateľ nemusí svoju dobrú vieru ani preukazovať, lebo aj v pochybnostiach platí, že držba je oprávnená (§ 130 ods. 1 in fine Občianskeho zákonníka). Na tom, kto

nadobudnutie v dobrej viere popiera, bude, aby túto domnienku vyvrátil" (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/102/2017, sp. zn. 4Cdo/120/2019). Poukazujúc i na teóriu procesného práva mali dovolatelia za to, že súdy nižších inštancií mali požadovať existenciu dôkazu o nedobromyseľnosti žalobcov od žalovanej s tým dôsledkom, že ak táto uvedené nepreukáže, tak dôkaznú situáciu vyhodnotí v neprospech žalovanej. Žalobcovia namietali právne posúdenie odvolacieho súdu, ktorý v súvislosti so skúmaním podmienok pre vydržanie uviedol, že „...v konaní nebolo preukázané, že by sa žalovaná alebo jej právni predchodcovia vlastníctva tejto časti pozemku vzdali...“, čo je v rozpore s publikovaným judikátom (resp. zjednocujúcim stanoviskom) občianskoprávného kolégia Najvyššieho súdu SSR pod číslom R 65/1972, v zmysle ktorého „Neslobodno pritom pustiť zo zreteľa, že hranica, podľa ktorej vlastníci svoje pozemky v minulosti pokojne a dobromyseľne užívali, stala sa obvykle následkom vydržania aj hranicou vlastníckou bez ohľadu na to, či bola v súlade so správnou hranicou mapovou a či nie, a to aj vtom prípade, ak mapová hranica pred vydržaním bola správna.“

3.5. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolatelia považovali za jednu z kľúčových otázok v tomto konaní, ktorá nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená, otázku vzťahu ustanovenia § 134 ods. 4 Občianskeho zákonníka („...pre začiatok a trvanie doby podľa odseku 1 sa použijú primerane ustanovenia o plynutí premlčacej doby...“) a ustanovenia § 112 Občianskeho zákonníka pod nadpisom „plynutie premlčacej doby“, teda (berúc do úvahy skutkové okolnosti daného prípadu) „...aké sú právne následky na plynutie vydržacej doby, keď dotknutý vlastník si uplatní svoje vlastnícke právo nie na súde, ale u orgánu bez právomoci, pričom následne je rozhodnutie tohto orgánu na podnet vydržiteľa zrušené súdom z dôvodu ničotnosti a dotknutý vlastník už vlastnícku žalobu nepodá?...“. Podľa názoru dovolateľov mali nižšie súdy interpretovať túto právnu otázku tak, že ničotné (nulité) rozhodnutie nevyvoláva akékoľvek právne účinky, ani neprerušuje či neruší plynutie vydržacej doby, obzvlášť za predpokladu, že bolo zrušené právoplatným rozhodnutím súdu z dôvodu ničotnosti. Ak počas tohto konania vydržacia doba neplynula, tak v takom prípade išlo nanajvýš iba o prerušenie jej plynutia, pričom po skončení konania vydržacia doba plynie ďalej (nie odznova). Poukazujúc na slovenskú a českú právnu teóriu a rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 296/98, uverejnené pod č. 18/2001 v Zbierke súdnych rozhodnutí stanovísk dovolatelia uviedli, že v prípade nimi uvedeného právneho posúdenia otázky plynutia/neplynutia vydržacej doby by dosiahli pre nich priaznivé rozhodnutie vo veci, nakoľko ani nulité rozhodnutie orgánu katastra nezaložilo u žalobcov presvedčenie (resp. pevné povedomie) o tom, že užívajúc pozemok, ktorý im nepatrí, nakoľko mali geometrický plán z roku 1984, overený orgánom katastra, ktorého nesprávnosť bola napevno zistená až znaleckým dokazovaním znalcom z odboru geodézia v tomto civilnom konaní. To, že žalobcovia nestratili vedomie svojho vlastníctva k spornému pozemku v roku 1999, podčiarkuje fakt, že rozhodnutie o tom, že by vlastníckmi byť nemali, bolo právoplatne zrušené Krajským súdom v Bratislave, čo ich utvrdilo vo vedomí ich vlastníckeho práva. Dovolatelia navrhli, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia oboch súdov nižších inštancií a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že argumentácia žalobcov v podanom dovolaní viacmenej opakuje ich tvrdenia z doterajšieho konania. Je evidentné, že žalobcovia v konaní neunesli dôkazné bremeno ohľadne splnenia zákonných podmienok vydržania a v podanom mimoriadnom opravnom prostriedku dodatočne fabulujú skutočnosti, ktoré pred súdom prvej inštancie neboli preukázané. Naopak, súdy oboch inštancií správne dospeli k záveru, že na strane žalobcov absentujú dve zo zákonných podmienok vydržania, a to oprávnenosť držby a uplynutie zákonom určenej vydržacej doby. Rovnako nemožno prisvedčiť argumentácii žalobcov, že by sa odvolací súd svojim rozhodnutím odklonil akýmkoľvek spôsobom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a taktiež, že by rozhodnutie súdu záviselo od otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Žalovaná namietla, že by bol daný dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci. S ohľadom na uvedené skutočnosti navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol a dovolateľov zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§

35 CSP) považoval v prvom rade za potrebné vyrovnať sa so zistením skutočnosti o úmrtí žalobcu 1/. Dovolací súd, na základe oznámenia právneho zástupcu žalobcov 1/ a 2/ JUDr. Samuela Baránika zistil, že v priebehu dovolacieho konania žalobca 1/ N.. W.. T. Š., P., narodený XX. V. XXXX, naposledy bytom W. Š. XXXXX/XX zomrel dňa XX. V. XXXX. Okresný súd Malacky uznesením z 27. októbra 2022 č. k. 10D/170/2022-22, D not 358/2022 určil, že do dedičstva po poručiťovi patrí majetok špecifikovaný vo výroku uznesenia (výrok I.), určil všeobecnú cenu majetku poručiťľa, výšku dlhov poručiťľa a čistú hodnotu dedičstva (výrok II.), potvrdil, že dedičstvo uvedené vo výroku II. uznesenia nadobudla jediná dedička F. Š., rod. B. (pozostalá manželka poručiťľa), a dedičke uložil povinnosť zaplatiť odmenu a hotové výdavky notárky ako súdnej komisárky v celkovej výške 385,50 eura a sumu 472,56 eura ako náhradu hotových výdavkov, a to v lehote 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia a trovy znaleckého dokazovania vo výške 258,68 eura, a to v lehote 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia (výrok IV.). Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 27. októbra 2022 a vykonateľnosť 3. novembra 2022 v časti odmeny notára a náhrady výdavkov.

6. Podľa § 438 ods. 1 a ods. 2 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak. Na dovolacie konanie sa nepoužijú ustanovenia o pristúpení subjektov, o zmene a späťvzatí žaloby a o vzájomnej žalobe.

7. Podľa § 63 ods. 1 až 3 CSP ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve. Ak to povaha sporu pripúšťa, môže sa v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve.

8. Podľa § 161 ods. 1 a 2 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky"). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Procesné nástupníctvo v zmysle § 63 CSP môže nastať aj v dovolacom konaní, pretože Civilný sporový poriadok aplikáciu uvedeného ustanovenia v tomto štádiu konania nevyklučuje (§ 438 ods. 2 CSP). Dovolací súd dospel k záveru, že povaha sporu pripúšťa, aby dovolací súd v dovolacom konaní pokračoval, pričom mal za to, že v konaní je potrebné pokračovať s dedičkou žalobcu 1/, ktorá je v konaní na strane žalobcov uvedená ako žalobkyňa 2/. Na základe uvedeného najvyšší súd rozhodol v zmysle § 63 ods. 2 CSP o pokračovaní v dovolacom konaní iba so žalobkyňou 2/, ako jedinou dedičkou žalobcu 1/ (ďalej len „žalobkyňa“, alebo „dovolateľka“).

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne treba zamietnuť.

11. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne

konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

15. Najvyšší súd sa v prvom rade zaoberal dovolacím dôvodom uplatneným podľa § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

16. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

17. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

18. Dovolací súd v súvislosti s argumentáciou dovolateľky týkajúcou sa nedostatkov v procese hodnotenia dôkazov (vo vzťahu k výpovedi svedka W.. Q. S., nezaobieraním sa dôkazmi v prospech žalobkyne, upretím práva namietať dôkazný prostriedok podľa § 191 ods. 2 CSP) uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a

odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, v posudzovanom spore však dovolací súd takúto vadu nezistil.

19. Z obsahu dovolania tiež vyplýva, že žalobkyňa namieta porušenie zásady rovnosti strán najmä v procese hodnotenia skutkového stavu, kedy na jednej strane odvolací súd na adresu žalobkyne uvádza, že ide v jej prípade „iba“ o rozlohu necelých 6 % z ich pozemku, avšak pri žalovanej hodnotí tých istých 56 m² ako závažný zásah, nakoľko ich potrebuje na prístup k zadnej časti svojho rodinného domu.

20. K predmetným tvrdeniam o porušení zásady rovnosti strán, najvyšší súd uvádza, že strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (článok 6 CSP). Rovnosť pred súdom je len výrazom rovnosti strán civilného sporového konania. Rovnosť pred zákonom a rovnosť pred súdom je obsahom toho istého pojmu a znamená rovnaké postavenie oboch procesných strán pri aplikácii hmotných i procesných predpisov ktorýmkoľvek súdom voči ktorémukkoľvek účastníkovi konania. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje civilný súd (m. m. PL. ÚS 43/95). O tom, ako v tom ktorom prípade prebiehalo civilné sporové konanie, usudzuje dovolací súd na podklade spisu (m. m. 3Cdo/321/2015, 3Cdo/888/2015, 3Cdo/156/2016, 3Cdo/90/2017). V danom prípade dovolací súd konštatuje, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že sudy porušili zásadu rovnosti procesných strán. Súd prvej inštancie i odvolací súd vytvorili obom procesným stranám rovnakú možnosť vyjadriť sa k veci, k vykonanému dokazovaniu, k priebehu konania a k vyjadreniam protistrany. Vzhľadom na námietky žalobkyne smerujúce najmä k nevyváženému procesu hodnotenia dokazovania dovolací súd pripomína, že dôkazy a tvrdenia účastníkov konania hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva zákon, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu (čl. 15 CSP). Každý dôkaz hodnotí súd jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany (§ 191 CSP). Obsah spisu nenasvedčuje tomu, že by sudy nižších inštancií nemali tieto ustanovenia na zreteli, prípadne že by ich nerespektovali. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojvoľné či ústavne neudržateľné, nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd pritom pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

21. Žalobkyňa považovala za nepreskúmateľný záver bodu 13. rozsudku odvolacieho súdu ohľadom nároku žalobkyne na ochranu vlastníctva vo vzťahu k stavbe na jej pozemku, pretože odvolací súd zamietol nárok žalobcov v uvedenej časti s odôvodnením, že žalujú (formálne) nesprávne, avšak neuvádza, čo považuje za formálne vyhovujúcu žalobu. Žalobkyňa taktiež namieta nedostatok dôvodov napadnutého rozsudku, prečo odvolací súd odmietol odvoláciu argumentáciu ohľadne toho, že súd prvej inštancie priznal nulitnému rozhodnutiu katastra vznik právnych následkov (zánik trvania vydržacej doby), čo je v právnej teórii neprípustné. Mala za to, že najneskôr vyhotovením geometrického plánu z roku 1984 bola založená domnienka, že hranice medzi pozemkami sú tak, ako sú zakreslené v tomto geometrickom pláne, ktorý bol navyše potvrdený štátnou autoritou z oblasti katastra a geodézie, teda najneskôr od tohto roku začala plynúť dobromyseľná držba hranice právnym predchodcom žalobcov a na jej plynutie v súlade s § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka nadviazali oprávnenou držbou žalobcovia.

Vydržacia doba teda uplynula žalobcom so započítaním doby držby pred 01. januárom 1992 podľa judikátu R 83/2002 najneskôr uplynutím roku 1994, kedy sa zo žalobcov stali vlastníci spornej nehnuteľnosti. Aj keď neskôršie, presnejšie, dokonalejšie merania z roku 2009 a 2014 (znalecký posudok 12/2014) preukázali nepresnosť geometrického plánu z roku 1984, je podľa žalobkyne práve tento geometrický plán spôsobilou listinou (domnelým titulom) pre vstup do dobromyseľnej držby hranice, a to najneskôr od doby jeho vyhotovenia, t. j. od roku 1984. Žalobkyňa namietala, že odvolací súd nesformuloval svoj právny názor k relevantnej právnej otázke pre rozhodnutie sporu (či počín pani A. mohol mať vplyv na plynutie vydržacej doby u žalobcov - za predpokladu, ak neuplynula už v roku 1994), pretože sa ňou vôbec nezaoberal, napriek tomu, že táto bola zreteľne v odvolaní formulovaná.

22. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/34/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 8Cdo/152/2018).

23. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Zo súdnej praxe č. 56/2008).

24. V zmysle judikatúry ústavného súdu platí, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

25. Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

26. Dovolací súd akcentuje, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

27. Civilný sporový poriadok umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie v rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (viď § 387 ods. 1 až 3 CSP). V takom prípade sa môže obmedziť v odôvodnení len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v

odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.).

28. Dovolací súd tiež poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. novembra 2018 sp. zn. III. ÚS 314/2018, podľa ktorého odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 CSP.

29. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. V prejednávanej veci dospel súd prvej inštancie k záveru o nedôvodnosti žaloby pôvodne žalobcov 1/ a 2/, pokiaľ ide o nárok týkajúci sa určenia vlastníckeho práva k spornej parcele z dôvodu, že v danom prípade na ich strane absentujú dve zo zákonných podmienok vydržania a to oprávnenosť držby a uplynutie zákonom určenej vydržacej doby a v časti návrhu žalobkyne na odstránenie vodovodnej prípojky žalovanej nachádzajúcej sa na pozemku žalobkyne z dôvodu, že ide o minimálny zásah do vlastníckeho práva žalobkyne, teda taký, ktorý žalobkyňu nejako neobmedzuje, preto postup podľa § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka by bol v rozpore s dobrými mravmi.

30. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v merite veci ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Je zrejmé, že prvoinštančným súdom obstarané skutkové zistenia a ich právne posúdenie považoval za natoľko správne, že ich nepotreboval nijako korigovať. Z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej /kompletizujúcej/ jednote (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobcov, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnil aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplyva nejasnosť a nezrozumiteľnosť, či nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

31. S poukazom na uvedené žalobkyňa preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Podľa názoru dovolacieho súdu dal odvolací súd v danom spore odpoveď na tie otázky, ktoré boli z jeho hľadiska relevantné pre rozhodnutie o odvolaní, čo jasne a presvedčivo vyplýva z jeho rozhodnutia.

32. Prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (aj súdu prvej inštancie) spočívalo (prípadne) na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 3Cdo/105/2018, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014).

33. Najvyšší súd vyššie uvedené dopĺňa poukázaním na konštatovanie ústavného súdu v rozhodnutí sp.

zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

34. V posudzovanom prípade dovolací súd uzatvára, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) CSP, dovolanie žalobkyne preto odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

35. Následne dovolací súd pristúpil k skúmaniu existencie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 a § 432 CSP, keďže podľa názoru žalobkyne je jej dovolanie prípustné aj v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP a zároveň § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

36. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

37. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

38. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

39. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a) resp. § 421 ods. 1 písm. b) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritornému dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o

pripustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje pripustnosť a dôvodnosť dovolania. Dovolací súd pri posudzovaní pripustnosti dovolania nie je viazaný (a zároveň obmedzený) rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré v dovolaní označil dovolateľ (viď rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia sp. zn. IVOBdo/2/2020 a tiež IVCdo/2/2022, 8Cdo/278/2019).

40. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a) resp. b) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska pripustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

41. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) a „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

42. Dovolateľka vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu zakotvenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietala nesprávne právne posúdenie otázky aplikácie ustanovenia § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka veta druhá (slovami „pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.“) ako hmotnoprávnej vyvrátiteľnej domnienky s procesnými dôsledkami, ktoré vyplývajú z ustanovenia § 133 OSP resp. § 192 CSP, podľa ktorého skutočnosť, pre ktorú je v zákone ustanovená domnienka, ktorá pripúšťa dôkaz opaku, má súd za preukázanú, pokiaľ v konaní nevyšiel najavo opak. Aplikovanie tohto ustanovenia odvolacím súdom tak, že požadoval unesenie dôkazného bremena o dobromyseľnosti od žalobcov (ako tých, ktorí boli dobromyseľní) považovala za rozpor (odklon) od rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/102/2017, 4Cdo/120/2019). Žalobkyňa namietala i právne posúdenie odvolacieho súdu ohľadom splnenia podmienok pre vydržanie v rozpore s publikovaným judikátom (resp. zjednocujúcim stanoviskom) občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SSR pod číslom R 65/1972.

42.1. V rozhodnutí z 27. júna 2019 sp. zn. 4Cdo/102/2017 najvyšší súd v bode 17. konštatoval, že „...v tomto prípade totiž platí, že vlastníkom veci sa stane ten, kto legálne získal vec zapísanú v katastri nehnuteľností a bol vzhľadom na všetky okolnosti v dobrej viere v oprávnenie druhej zmluvnej strany vlastnícke právo previesť na základe riadneho titulu. Dobrá viera tu nie je formulovaná ako výnimka zo základného pravidla, ale ako znak skutkovej podstaty základnej normy (§ 123 Občianskeho zákonníka). Preto nadobúdateľ svoju dobrú vieru nebude musieť preukazovať, lebo aj v pochybnostiach platí, že držba je oprávnená (§ 130 ods. 1 in fine Občianskeho zákonníka). Na tom, kto nadobudnutie v dobrej viere popiera, bude, aby túto domnienku vyvrátil, t. j. aby podal plný dôkaz zlej viery nadobúdateľa a na jeho ťarchu pôjde, pokiaľ sa mu to nepodari preukázať....“

42.2. V rozhodnutí z 27. augusta 2019 sp. zn. 4Cdo/120/2019 najvyšší súd uviedol: „...v tomto prípade totiž platí, že vlastníkom veci sa stane ten, kto legálne získal vec zapísanú v katastri nehnuteľností a bol vzhľadom na všetky okolnosti v dobrej viere v oprávnenie druhej zmluvnej strany vlastnícke právo previesť na základe riadneho titulu. Dobrá viera tu nie je formulovaná ako výnimka zo základného pravidla, ale ako znak skutkovej podstaty základnej normy (§ 123 Občianskeho zákonníka). Preto nadobúdateľ svoju dobrú vieru nebude musieť preukazovať, lebo aj v pochybnostiach platí, že držba je oprávnená (§ 130 ods. 1 in fine Občianskeho zákonníka). Na tom, kto nadobudnutie v dobrej viere popiera, bude, aby túto domnienku vyvrátil, t. j. aby podal plný dôkaz zlej viery nadobúdateľa a na jeho ťarchu pôjde, pokiaľ sa mu to nepodari preukázať....“

42.3. Zo zjednocujúceho stanoviska Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 57/71 (R 65/1972) z 27. júna 1972 vyplýva, že „Kvalita mapových podkladov nie vždy umožňuje súdu zistiť hraničnú čiaru medzi pozemkami účastníkov s pomocou znalca len na základe mapových podkladov, najmä nie v prípadoch, keď medzi účastníkmi ide o také nepatrné diferencie, že spadajú do prípustnej tolerance v presnosti zememeračských prác. V takýchto prípadoch bude treba, aby súdy prispôbili svoj postup individuálnym požiadavkám každého jednotlivého prípadu; neslobodno pritom spustiť zo zreteľa, že hranica, podľa ktorej vlastníci svoje pozemky v minulosti pokojne a dobromyseľne užívali, stala sa obvykle následkom vydržania aj hranicou vlastníckou bez ohľadu na to, či bola v súlade so správnou hranicou mapovou či nie, a to aj v tom prípade, ak mapová hranica pred vydržaním bola správna. Pozemnoknižné dáta o výmere jednotlivých parciel neboli nikdy záväzné, takže iba z tej okolnosti, že výmera uvedená v pozemkovej knihe nezodpovedá skutočnej výmere v prírode, nemožno ešte vyvodzovať, že hranica v prírode je nesprávna.“ Z predmetného stanoviska taktiež vyplýva, že „Ak žalobca netvrdí, že došlo k posunu hranice, napáda však jej správnosť, treba náležite uvážiť aj význam toho, že jestvujúca hranica bola poprípade hranicou pokojného užívania, ktorú účastníci rešpektovali ako čiaru vymedzujúcu aj hranice vlastníctva k susediacim pozemkom, a či tento stav nemá prevážiť proti prípadnému odchýlnemu určeniu hranice znalcom geometrom na základe mapových údajov, ktorých spoľahlivosť treba tiež vždy náležite uvážiť. Ak účastník konania napáda správnosť existujúcej hranice preto, lebo si uplatňuje vlastnícke právo k časti susediacej parcely, a to k ploche, ktorá doteraz nebola geometricky z tejto susednej parcely vyčlenená, pričom svoje vlastnícke právo vyvodzuje z vydržania alebo z právneho úkonu, ktorý nebol zapísaný v pozemkovej knihe, a pod., ide o zistenie, či sa žalobca stal vlastníkom plochy, ktorá podľa pozemkovej knihy, prípadne podľa evidencie nehnuteľností, je vedená ako vlastníctvo žalovaného. Tu je potrebný znalecký posudok zodpovedajúci predpisom o vyhotovení geometrických plánov, 4) v ktorom znalec spornú plochu vymedzí podľa výsledkov zistenia súdu. Až podľa tohto posudku potvrdeného príslušným strediskom geodézie možno spor riešiť rozsudkom súdu.

42.4. Z okolností preskúmvanej veci je zrejmé, že súdy nižších inštancií na podklade výsledkov vykonaného dokazovania dospeli ku skutkovému zisteniu, že so zreteľom ku všetkým okolnostiam, ktoré vyšli v konaní najavo, je vylúčená dobromyseľnosť v presvedčení žalobkyne a jej nebohého manžela, že im sporný pozemok právom patrí. Podľa názoru dovolacieho súdu sa pri formulovaní svojich záverov súdy nižších inštancií v žiadnom prípade neodchýlili od záverov ustálenej súdnej praxe prezentovanej v rozhodnutiach citovaných v bode 42.1. až 42.3., práve naopak dôsledne z nich vychádzali. Nenáležitá je argumentácia žalobkyne, že súdy nižších inštancií nepožadovali existenciu dôkazu o nedobromyseľnosti žalobcov od žalovanej. Žalovaná v spore takéto dôkazy súdu poskytla resp. označila a to, že žalobkyňa s ich vyhodnotením nesúhlasí nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Konkrétne žalovaná na spochybnenie tvrdení žalobcov o vydržaní sporných pozemkov produkovala dostatok nielen listinných dôkazov („...priebeh hranice medzi pozemkami bol zistený geometrickým plánom vyhotoviteľa GEODET Myjava s.r.o., č. 22/2009 a znaleckým dokazovaním nariadeným súdom; z obidvoch týchto vyplýva, že stavba plotu sa nachádza na časti pozemku, ktorú vlastní žalovaná...“); ale o nedobromyseľnosti na strane žalobcov (žalobkyne) vypovedal predovšetkým navrhnutý svedok Q. S. (viď bod 30. rozsudku súdu prvej inštancie), z ktorých potom prvoinštančný súd (a zhodne aj odvolací súd) vyvodil záver „žalobcovia neboli dobromyseľní pri držbe sporných častí pozemku“. Navyše žalobcovia sa „o skutočnosti, že preberajú do vlastníctva väčšiu výmeru ako v skutočnosti kúpili dozvedeli najneskôr na jeseň v roku 1999, v tomto momente zanikla ich dobrá viera, pretože sa zoznámili so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že im vec, t. j. pozemky žalovanej o rozlohe 56 m² po práve patria, z ktorého dôvodu nebolo splnené ani časové obdobie 10 ročnej nepretržitej oprávnenej držby, tiež preto nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k spornej časti nehnuteľností“. Odvolací súd k dôvodom rozhodnutia prvoinštančného súdu a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcov dodal, že v danom prípade by v úvahu pripadal prípadný ospravedlniteľný omyl žalobcov pri držbe susediaceho pozemku, ktorý (podľa rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 1838/2010, sp. zn. 22Cdo 1421/2011) nie je vylúčený ani v prípade, že si držiteľ nenechal vytýčiť hranice ním vlastnených pozemkov a nezistil tak, že drží aj časť pozemku, ktorého vlastníkom nie je, avšak len za splnenia ostatných zákonných podmienok vydržania. V zistených

okolnostiach sporu však odvolací súd uzatváral, že v danej veci „z pohľadu žalobcov ide o rozlohu 56 m², t. j. necelých 6 % z celkovej výmery pozemkov, avšak z pohľadu žalovanej ide o závažný zásah, pretože vzdaním sa navrhovanej rozlohy pozemkov by stratila prístup k zadnej časti svojho rodinného domu, čo je výrazné obmedzenie jej užívacieho práva k rodinnému domu“. S poukazom na uvedené skutočnosti za správne podľa dovolacieho súdu treba považovať právne posúdenie veci odvolacím súdom, keď na zistený skutkový stav aplikoval príslušné ustanovenie Občianskeho zákonníka o dobrej viere držiteľa so záverom, podľa ktorého žalobkyňa a jej manžel nemohli nadobudnúť sporné pozemky do vlastníctva vydržaním, a to pre absenciu splnenia zákonných podmienok (§ 134 Občianskeho zákonníka).

43. Dovolateľka v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP považovala za kľúčovú otázku v tomto konaní, ktorá nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, otázku vzťahu ustanovenia § 134 ods. 4 Občianskeho zákonníka a ustanovenia § 112 Občianskeho zákonníka pod nadpisom „plynutie premlčacej doby“, teda (berúc do úvahy skutkové okolnosti daného prípadu) aké sú právne následky na plynutie vydržacej doby, keď dotknutý vlastník si uplatní svoje vlastnícke právo nie na súde, ale u orgánu bez právomoci, pričom následne je rozhodnutie tohto orgánu na podnet vydržiteľa zrušené súdom z dôvodu ničotnosti a dotknutý vlastník už vlastnícku žalobu nepodá?

44. V súvislosti s uplatnením dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolací súd najskôr uvádza, že uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP sa vzájomne vylučuje, pretože ak v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu daná právna otázka ešte vyriešená nebola, nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Odhliadnuc od uvedeného z rozhodnutí súdov nižších inštancií je zrejmé, že žalobe žalobkyne nebolo možné vyhovieť preto, lebo „...nemohla spolu s manželom nadobudnúť sporný pozemok do vlastníctva vydržaním podľa § 134 Obč. zák., a to pre absenciu splnenia dvoch zákonných podmienok, a sice 1/ oprávnenosti držby a 2/ uplynutiu zákonom určenej vydržacej doby.

45. Vychádzajúc z už uvedeného pod bodom 44. ako aj z dôvodov napadnutého rozhodnutia dovolací súd konštatuje, že súdy nižších inštancií žalobe žalobkyne (pôvodne žalobcovi 1/ a žalobkyne 2/) nevyhoveli v prvom rade pre neexistenciu oprávnenosti držby ako jednej zo zákonných podmienok vydržania. Keďže na strane žalobkyne nejednajú žiadne okolnosti svedčiacie o dobromyseľnosti držby sporných nehnuteľností a detencia sama osebe na vydržanie nestačí je podľa názoru dovolacieho súdu riešenie otázky „...plynutia vydržacej doby vo väzbe na uplatnenie vlastnícke na nepríslušnom orgáne bez právomoci...“ bez akejkoľvek relevancie, pretože k zamietnutiu žaloby bol plne postačujúci predchádzajúci záver. Inak povedané riešenie otázky či v danom prípade uplynula alebo neuplynula zákonom stanovená doba oprávnenej držby bolo už zo strany súdov nižších inštancií nadbytočné a jej riešenie z pohľadu dovolacieho súdu vzhľadom k okolnostiam veci by bolo len v akademickej rovine. Pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním je totiž potrebné kumulatívne splnenie všetkých zákonom požadovaných podmienok (a/ existencia držby veci z toho hľadiska, či držiteľ s vecou nakladá ako so svojou a so zreteľom na všetky okolnosti je dobromyseľný, že mu vec patrí; b/ uplynutie ustanovenej doby c/ spôsobilosť predmetu vydržania).

46. Dovolací súd považuje za potrebné tiež zdôrazniť, že dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvej a druhej inštancie, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaného dokazovania. Naopak dovolací súd je podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie nemožno odôvodniť spochybnením skutkových záverov súdov nižšej inštancie na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov. Prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia

odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade do úvahy neprichádza.

47. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že podané dovolanie nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

48. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a zásadou úspechu žalovanej v dovolacom konaní, ktorej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

49. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.